

1r col·loqui europeu sobre de seguretat i salut

Els passats dies 21 i 22 de febrer de 2008 va tenir lloc a Barcelona, el primer col·loqui europeu sobre coordinació de seguretat i salut en la construcció.

Els principals objectius del col·loqui van ser:

- Analitzar l'estat d'implantació de la coordinació de seguretat y salut, les seves funcions, obligacions i responsabilitats.
- Conèixer i compartir l'estat de la investigació i la innovació. Així com les bones pràctiques en matèria de coordinació de seguretat i salut en la construcció.
- Conèixer, comparar i analitzar les exigències pràctiques i/o legals per a la lliure circulació de coordinadors en l'àmbit de la UE.

Per aconseguir aquests objectius es van crear cinc tallers:

- Formació
- Funcions i responsabilitats. Jurisprudència.
- Legislació.
- Eines i bones pràctiques.
- Investigació i innovació.

Els nostres companys i coordinadors de seguretat, membres de la comissió de seguretat del Col·legi, van presentar dues ponències. El Sr. Jorge Goldaracena va intervenir dins del taller de formació amb la comunicació que portava per títol "Formació de base vs formació específica". El Sr. Xavier Font va prendre part en la taula rodona corresponent al taller de legislació com a membre de l'Associació de Coordinadors de Seguretat i Salut. Aquesta taula va ser una ocasió singular de trobada de les diferents parts del sector per parlar de la funció del coordinador de seguretat. Van intervenir el President de la Cambra de Contractistes d'Obres de Catalunya, Sr. Rafael Romero; el Gerent del Gremi de Constructors, Sr. Josep Mª Jaquet; el Sr. Alfredo Bienzobas representant de la Federació de la construcció de CCOO, i el Sr. Narcís Riera com a Secretari de la construcció d'UGT.

El Sr. Font va explicar que els objectius d'aquesta jove associació són promoure la professionalització de la figura del Coordinador, fomentar la participació i el intercanvi entre els seus membres, establir unes pautes d'actuació comunes, representar el col·lectiu i lluitar per al seu reconeixement professional. A partir de les experiències dels seus membres, l'Associació va enumerar algunes de les tasques que no han de fer els coordinadors de seguretat, com són redactar i transmetre els avisos previs, tramitar els llibres de subcontractació, controlar el personal que accedeix a l'obra o fer de vigilant de seguretat de l'obra.

D'altra banda el coordinador no ha de fer les funcions de l'organització preventiva de l'empresa però, en canvi, i com a membre de la direcció facultativa, sí que hauria de participar en les seves reunions, a les quals no sempre hi està convidat.

El Sr. Font reconeix que "és difícil aplicar la normativa en l'actualitat del dia a dia de l'empresa", sobretot quan es tracta de petites empreses i va fer una crida a "unificar criteris en la interpretació de la normativa". Aquesta unificació de criteris és molt important perquè ajudaria a treballar millor, ja que, actualment, una mateixa pregunta pot obtenir diferents respostes per part dels diferents inspectors.

coordinació

Cal destacar la presència, a l'acte inaugural del Col·loqui, del Sr. Jukka Takala, Director de l'Agència Europea per a la Seguretat i la Salut en el Treball.

La seva ponència va tractar sobre la "Visió europea dels programes de seguretat i salut" on va parlar de les tendències del treball a Europa, dels principals canvis en el lloc i en la força del treball i dels criteris claus per a l'avaluació del nivell de desenvolupament de la seguretat i salut.

Pel que fa als canvis del lloc de treball atès que tenen relació amb el sector terciari de l'estructura econòmica, reflecteixen un baix nombre d'accidents però són més comuns els problemes psicosocials. En referència a l'estructura del treball, en Europa està augmentant el nombre de treballadors amb contractes temporals i a temps parcials, la qual cosa, segons el nou informe de l'Observatori Europeu de Riscos de l'Agència, pot provocar estrès laboral i posar en perill la salut dels treballadors.

A més a més, el perfil de la població econòmicament activa europea també està canviant. Hi ha un envelliment de la població i un retard en la jubilació, i és un fet que els treballadors majors de 55 anys pateixen accidents greus i tenen una incidència major de malalties com el càncer ocupacional. També està augmentant el nombre de dones i fa falta investigacions que detectin els riscos dels àmbits laborals on predominen les dones treballadores. Finalment, està augmentant el nombre de treballadors immigrants i tampoc n'hi ha estudis sobre la seva seguretat i salut encara que és força conegut que aquests treballadors estan concentrats en sectors de risc elevat.

Jukka Takala va parlar també sobre els criteris claus per a l'avaluació del nivell de desenvolupament de la seguretat i salut com ara la incorporació d'experts en gestió de recursos humans, l'establiment de serveis de salut, etc. Però, sobre tot, va insistir que era primordial el disseny d'una estratègia de gestió i avaluació de riscos com a base per a la prevenció dels sistemes de seguretat i salut.

Al taller sobre les eines i bones pràctiques es va exposar que cal construir una cultura de prevenció, amb la promoció de l'intercanvi de bones pràctiques entre els Estats membres amb la finalitat de proporcionar als responsables de la seguretat i salut informació que els permeti reduir els riscos.

Aquestes bones pràctiques existeixen a tots els Estats membres i l'Agència proporciona material informatiu en 22 idiomes i dóna exemples en tots els sectors a través de la web on es poden trobar informes específicament sobre construcció. <http://osha.europa.eu>

Les conclusions finals del Col·loqui es varen recollir en un document anomenat "Los retos de Barcelona" que adjuntem.

LOS RETOS DE BARCELONA

FORMACIÓN

- Para ejercer las funciones de coordinación de seguridad y salud en las obras de construcción hay que tener una formación superior en los ámbitos de AIC (arquitectura, ingeniería y construcción) de un mínimo de 3 años (BAC+3), una formación específica para la coordinación (120 h mínimo) y una experiencia profesional en construcción de 2 años. La formación específica tiene que incluir psicología y comunicación.
- Hace falta introducir una formación básica en seguridad y prevención en todos los estudios superiores relacionados con el AIC así como una formación de sensibilización para proyectistas, direcciones facultativas y empresarios promotores y contratistas/constructores.

FUNCIONES Y RESPONSABILIDADES. JURISPRUDENCIA

- Tal como prevé la Directiva 92/57/CEE, hace falta que se designe un coordinador ya en los inicios de la fase de proyecto siempre que se prevea que en la construcción participará más de una empresa. Es decir, CASI SIEMPRE.
- El promotor tiene que hacer posible la participación real y efectiva del coordinador en la toma de decisiones teniendo en cuenta sus opiniones durante todo el proceso: proyecto, contratación, organización y ejecución de la obra, mediante un contrato de medios (y no de resultados)

LEGISLACIÓN

- Se reclama expresamente a la Comisión Europea y a los Estados Miembros la eliminación de las barreras existentes para el ejercicio profesional de la coordinación de seguridad y salud en la construcción a lo largo y ancho de la Unión Europea. Barreras que las transposiciones nacionales de la Directiva 92/57/CEE han creado y más aún cuando estamos hablando de una función profesional creada a partir de una directiva europea.

- Reclamar que la función de coordinación de seguridad y salud en las fases de proyecto y ejecución tenga que ser independiente de cualquiera de los otros agentes.

HERRAMIENTAS Y BUENAS PRÁCTICAS

- Impulsar un sistema europeo de difusión de buenas prácticas de coordinación de seguridad y salud en la construcción, aprovechando las muchas iniciativas nacionales existentes, recabando el apoyo de la Agencia Europea para la Seguridad y Salud en el Trabajo y la Comisión Europea.
- Proponer que, en las legislaciones europea y nacionales, se unifiquen los dos conceptos de coordinación en fase de proyecto o de ejecución en uno solo: coordinación de seguridad y salud, ya que, sea cuál sea la fase en que se toman decisiones, los objetivos en seguridad y salud siempre se refieren a la ejecución y explotación.

INVESTIGACIÓN E INNOVACIÓN

- Reivindicar la importancia de la ergonomía en la formación de los trabajadores y en el diseño de los puestos de trabajo.
- La actitud del promotor y su transmisión a todos los participantes en el proceso de diseño y construcción de una obra, es determinante en los resultados en materia de seguridad y salud de sus proyectos.

D'esquerra a dreta: Xavier Font (Vocal de l'Associació Espanyola de Coordinadors), Rafael Romero (president de la Cambra de Contractistes), Josep M. Jaquet (gerent del Gremi de Constructors d'Obres de Barcelona), Alfredo Bienzobas (Federació de la Construcció de CCOO) i Narcís Riera (secretari de la Construcció d'UGT)